No. 1193 Zaterdag 10 November 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabandá, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 9 Nov.

ONZE BEVOLKING.

Met vreugde lazen wij onder hoofdstuk A van het Koloniaal Verslag noot 3:

> Bij de door de wijkmeesters in 1906 gehouden telling van de bevolking der hoofdplaats van het eiland Curaçao bleek die bevolking te bedragen 13 530 zielen, dus 705 personen minder dan volgens de opgave in het vorige verslag, die 14 235 beliep."

Waarom wij zoo blijde zijn? Omdat die noot het bewijs levert, dat men begonnen is onnauwkeurigheden in deze statistiek te verbeteren en in 't vervolg ongetwijfeld ook zal trachten te vermijden.

Zulk een pogen tot meer nauwgezet opmaken van het Koloniaal Verslag begroeten wij met vreugde. Wat toch voor waarde kan een statistiek hebben, welke onnauwkeurig is? Een statistiek moet de vaste grondslagen vormen voor economische verbeteringen. Onmogelijk zijn berekeningen en plannen zuiver te maken als de juiste gegevens ontbreken.

Nu is het buiten kijf, dat in statistiek *A* menige onnauwkeurigheid is binnengeslopen. Hoe is het ook mogelijk een juiste opgave der geheele bevolking te geven, wanneer men bij de opgave der hoofdplaatsen spreekt van PLUS MINUS 500 [Bonaire], ± 1244 (St. Martin), ± 715 (St. Eustatius). Als een hoeveelheid van 500 nog niet nauwkeurig te tellen is, dan toch zeker niet een menigte van 50 000.

Wij onderschatten de moeilijkheden van het houden eener volkstelling in onze Kolonie geenszins. Maar als deze statistiek onmogelijk juist kan worden opgemaakt, wegens de daaraan verbonden bezwaren, laat men dit dan ruiterlijk verklaren en erkennen, dat alles slechts bij benadering geschiedde. Men behoeft aan zulk een statistiek dan niet meer waarde te geven, dan ze heeft.

Is het Bestuur echter overtuigd, dat een nauwkeurige volkstelling van zeer veel belang wezen zal om als grondslag te dienen voor verdere berekeningen en plannen tot meerdere economische ontwikkeling onzer eilanden, weet men zeker dat het nut van dergelijke telling de moeite en onkosten zullen opwegen, dat men dan beginne met bijv. geregeld één maal in de vijf of tien jaren een uiterst nauwgezette telling te houden en de andere jaren de vermeerdering der bevolking zoo goed mogelijk benaderen, om later de mogelijk ingeslopen vergissingen weer te verbeteren bij een volgende telling.

Nu is men er zoo goed als zeker van, dat de thans opgegeven getallen onjuist zijn. Wanneer in het stadsdistrict van Curaçao reeds 705 personen te veel werden geteld, zal aan de opgaven der buitendistricten, en op de eilanden, waar een volkstelling nog veel moeilijker is, ook wel iets haperen. Daarenboven, reeds jaren achtereen werd er van Aruba geschreven, dat het bevolkingscijfer veel minder is dan staat opgegeven; op de andere eilanden zal het wel niet veel beter wezen.

Bij St. Martin staat aangegeven, dat 409 mannen, 123 vrouwen, 116 jongens en 57 meisjes, totaal 705 personen van 3 tot 6 maanden afwezig zijn om op Connetable en St. Domingo te gaan werken.

Zoo'n gedetailleerde opgave ziet er nog al betrouwbaar uit. Maar is dat een officieele verklaring? Het is bekend, dat verschillende personen scheep gaan van uit het Fransche gedeelte. Indien echter op St. Martin nauwkeurig aangifte geschiedt bij tijdelijke emigratie naar elders, waarom kan dat dan ook niet plaats hebben op St. Eustatius, en Saba? Een ieder weet, dat ook van die eilanden vele bewoners tijdelijk, of voor goed verhuizen naar elders. Ook van Curaçao, Aruba en Bonaire, trekken verschillende werklieden naar Venezuela en Colombia. En verleden jaar wist het Gouvernement immers precies hoeveel arbeiders naar Suriname waren getrokken.

Een dergelijke, juiste, betrouwbare opgave achten wij van zeer veel gewicht. Nu weten wij niet, of het in het belang der kolonie is emigratie te bevorderen of tegen te houden. Laat de Kolonie deze arbeiders, die naar elders trekken, geheel en al los, of wordt ook hun leiding, hulp en bescherming verleend, zooals het Britsch Gouvernement doet met de Koelies?

Hoeveel van deze emigranten kwamen terug? Hoe zorgden zij voor de achtergebleven familie? Verbeteren de economische toestanden der eilanden door dat tijdelijk werk zoeken buiten de kolonie, of wordt daardoor het pauperisme nog meer in de hand gewerkt? Hoeveel vreemdelingen kwamen zich hier tijdelijk vestigen? Is deze immigratie ook van belang voor de Kolonie?

Maar waar zouden wij eindigen, als wij vragen beginnen te stellen.

De statistieken over de bevolking zullen echter ten zeerste aan waarde winnen, zoo er ook een nauwkeurige opgave aan wordt toegevoegd over emigratie en immigratie.

Betrouwbaar zijn, kunnen althans zonder veel moeite, of onkosten wezen, de statistieken over huwelijken, geboorten en sterfgevallen. Ook deze opgaven zijn van zeer veel gewicht om de economische toestanden te leeren kennen.

1905	1904	1903	1902	1901	1900
Geboorten.					
1758	1619	1714	1857	1743	1680
Sterfgevallen.					
1146	829	1317	738	975	1061
Vermeerdering door geboorten.					
612	820	397	1119	768	619
Huwelijken.					
223	295	233	304	235	235

Het aantal geboorten was zeer hoog in 1905, en werd alleen in 1902 overtroffen, toen het een buitengewoon goed jaar was en het volk door overvloedigen oogst zich voldoende kon voeden.

Het hooge sterftecijfer is te wijten aan de buikziekte en mazelen, die in het laatst van 1905 algemeen hier en op de eilanden heerschten.

De vermeerdering door geboorten bleef door de aanzienlijke vermindering wegens sterfgevallen beperkt tot het middelmatige.

Huwelijken werden in 1905 zeer weinig gesloten, hoogst waarschijnlijk, omdat de groote armoede der bevolking, het opbouwen en in orde brengen van een huisje verhinderde.

Belangrijk ter mededeeling achten wij nog het volgende naschrift aan het slot van het eerste hoofdstuk van 't verslag.

„Het onderzoek, door den Gouverneur ingesteld naar aanleiding van de in 't Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de Curaçaosche begrooting voor 1906 gedane vraag, of het juist is dat de registers van den burgerlijken stand op Curaçao niet in orde zijn, heeft uitgemaakt dat de registers regelmatig gehouden worden. Wel moeten herhaaldelijk akten worden verbeterd, maar dit is hieraan

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Ik herinner me nog uit de dagen van olim, uit mijn hansjoppentijd, toen 't s'avonds klokke 8 nog onverbiddelijk voor mij was: eten, bidden en naar bed, toen ik nog niet eens wist, dat er 'n St. Eustatius op dit ondermaansche bestond, 'n tweeregelig poëem, dat toen om ze'n zangerigheid bijzonder in mijn smaak viel.

„En we ganen naar Amerika.
En 't schip leit op de ree;"

zoo luidde 't.

Dat doux souvenir de ma jeunesse borrelde weer op eens nà zoovele jaren naar boven, toen ik 'n tijdje geleden weer 'n paar statianen onder vervaarlijk „neusdoekverslindend-snotterend-hyenageluid" vriend en maag op onzen steiger zag vaarwel kussen om te vertrekken naar 't land van belofte, naar Amerika.

Helaas, ze zongen die heerlijke dithyrambe niet, hoe toepaselijk ook, want leden van Neerlandia waren 't niet.

En zoo gingen ze dan naar de States.

Maar niet linea recta.

Eerst nog uren lang hannessen tegen stroom op in dat dobberend sloepje, koonen ziltig nat van smarten zeewater.

Te St. Kitts aan wal, en ticket genomen.

Voor saloonpasage van 40 tot 60 dollars, voor steerage 25.

De meesten gaan steerage, en dat tusschendek is op de booten van de Quebec-lijn heel wat beter dan diezelfde gelegenheid op ons kittig steamertje, de Christiansted.

De reis duurt gewoonlijk 6 dagen.

't Landen gaat echter niet zoo gemakkelijk als hier op hun klompje geboorterots.

De steerage-mannetjes moeten eerst laten zien dat ze minstens 30 dollars rijk zijn, en zoo juist hebben ze dat geld weer niet met alle zorg in hun zakdoek geknoopt, of 'n heirleger doctoren daagt op.

Successievelijk worden ze door 7 doctoren onder handen genomen, oogleden worden om- en opgewipt, hart en longen worden beluisterd, ja weet ik, wat al meer ze met die stakkers sollen, totdat eindelijk n°. 7 'n all right laat hooren, en de poorten van het land van belofte voor hun geopend worden.

Alweer wordt er queue gemaakt, nu voor de douane.

Sommigen van die heeren zijn lastig, halen alles overhoop, laten je alles uitpakken, anderen sluiten één oog als je 'n halven, en zijn stekeblind als je 'n heelen dollar in hun hand futselt.

Alle formaliteiten zijn nu afgeloopen, nu zijn ze 't ventje, eindelijk kunnen ze nu beginnen om eens gauw 'n concurrent van Rockefeller cum suis te worden.

Treurig dikwijls te hooren, hoe 'n heeleboel zulks bitter tegenvalt.

Holland- en Hamburg-Americaliners lossen wekelijks honderden gelukbeproevers uit alle streken van oud-Europa.

Is 't wonder, dat 't met den dag lastiger wordt- vooral in New-York- om een of ander postje machtig te worden, en dat zoodoende ook de klad komt in de weleer zoo hooge loonstandaard?

Never mind, laten we maar eens veronderstellen, dat ze spoedig iets om handen krijgen.

Mannetjes die hier zoo'n beetje winkeltje of plantertje speelden, maar liefst met 'n heel hoog boord om rondflaneerden, vooral in den maneschijn, moeten nu werken van heb ik jou daar.

't Is nu een van twee; handen uit de mouwen steken, duchtig poot aan spelen, of anders ruk maar op, snij maar uit, sinjeur, liefhebbers genoeg.

Jongelui die hier zich te voornaam achtten met 'n pakje over straat te loopen, zijn nu dag in dag uit geheel geabsorbeerd in 't hoofdbrekend werk van fleschjes spoelen of borden wasschen of, als weleer de bekende Stip Tromp, slijpen ze messen slip slap, van s'morgens vroeg tot s'avonds laat.

En dan hebben hun jongens toch zoo'n prachtige betrekking gekregen, vertellen opgetogen moeders aan al wie 't maar hooren wil nà aankomst van de Amerikaansche mail.

„Verbeeld je, mensch, hij is nou al in 'n hotel van 14 verdiepingen, en verdient 15 dollars per maand, 't is me toch 'n bol, ie is altijd zoo'n knappert geweest," etc. etc.

Anderen- ik bedoel weer jongelui van hetzelfde kaliber- schrappen verroest ijzer, verven tunnels, loopen met kranten, fungeeren als stoker, magazijnknecht of liftboy.

En als z' dan maar niet lui en

toe te schrijven, dat bij de aangiften de namen der betrokkenen verkeerd worden opgegeven, hetgeen een ge volg is van den eigenaardigen toestand, dat velen van de lagere bevolking, behalve hun eigenlijken officieelen naam, meestal nog een paar andere namen hebben, waarmede zij worden aangeduid, terwijl het dikwijls voorkomt, dat de personen, die de aangiften doen, later blijken niet juist geweten te hebben hoe de namen der betrokkenen geschreven worden, hetgeen tot vele verkeerde inschrijvingen aanleiding geeft. Hierin is in de laatste jaren verbetering gebracht door het invoeren van zoogenaamde trouwboekjes, die partijen bij hun huwelijk ontvangen en waarin de namen der ouders en die der kinderen worden opgeteekend, wat eene contrôle voor den ambtenaar van den burgerlijk stand mogelijk maakt."

Als dergelijke boekjes nu maar in orde worden gehouden en algemeen ingevoerd, ook voor de andere eilanden, niet alleen voor de buitenbevolking maar ook voor het stadsdistrict, en de contrôle die nu mogelijk is ook worde toegepast, zal het register van den burgerlijken stand wel langzamerhand in orde komen. Tot nu toe gebeurt het herhaaldelijk, dat de papieren noodig voor het aangaan van een huwelijk niet eenvoudig kunnen gelicht worden, maar zeer dikwijls moeten worden bijgewerkt en verbeterd. In de toekomst zal dit euvel eerst kunnen ophouden, omdat de ambtenaar van den burgerlijken stand nu de namen kan lezen en hoe ze geschreven worden. Deze hoogst practische trouwboekjes zijn echter pas een paar jaar in gebruik.

Sociale Wetgeving.

„The Agricultural News" meldt, dat de heer Harbin, inspecteur van het onderwijs te St. Vincent, in zijn jaarlijksch verslag over de Lagere scholen van genoemd eiland, een belangrijken wenk geeft, wat betreft het gebruik van schoolkinderen bij den katoenoogst.

Hij vestigt de aandacht der schoolcommissie op de wenschelijkheid een amendement te brengen in de regeling van den vacantietijd, en wel zóó, dat er drie weken vrijaf zal gegeven worden omstreeks het feest van Kerstmis, waarmede gewoonlijk het oogsten van katoen samenvalt, met het oog om den planters te veroorlooven zich bij den katoenoogst van de diensten der kinderen te verzekeren.

Verder gaat dit bericht niet. En alhoewel ik niet voldoende met de toestanden van St. Vincent op de hoogte ben, om iets ter nadere opheldering bij te brengen; dit stukje nieuws laat zich toch ontleden in de volgende conclusiën:

1. dat te St. Vincent het verbod bestaat om schoolkinderen bij den arbeid te gebruiken gedurende de schooluren, of korter en duidelijker: de wet der leerplicht is aldaar vigeerende.

2. dat bij de katoen-aanplanting en het overige noodzakelijke werk tot den oogst toe, van geen of zeer weinig kinderkrachten wordt gebruik gemaakt of slechts gedurende een beperkten tijd, n. l. buiten de schooluren.

3. dat er ook niet zooveel vrouwen aan den arbeid deelnemen. Want heeft men eenmaal beslag gelegd op de kinderen, door hen te verplichten de school te bezoeken, dan wordt het vrijwel onmogelijk voor de moeders buitenshuis te gaan werken. Zijn de kinderen echter vrij, dan moeten zij dikwijls het huiswerk waarnemen, of op broertje of zusje passen, opdat moeder in de gelegenheid zij iets te gaan verdienen. Vaak kan men van de kinderen dergelijke argumentaties hooren ter verdediging van hun schoolverzuim.— Zóó zal het te St. Vincent ook wel zijn. Menschen zijn overal eender.

Bovenstaand bericht is door mij overgenomen, niet uit een zekere ingenomenheid met de toestanden te St. Vincent, nog minder uit verlangen om onze eilandenbeheer te zien ingericht naar engelsche trant, maar alleen om daaruit een les te putten, nl: dat op dat eiland, zooals trouwens op vele eilanden der Engelsche koloniën, een streven bestaat om én de stoffelijke welvaart der bevolking èn hare moreele belangen te dienen.

Men zal toch niet, hoop ik, aanvoeren, dat die voorslag van den inspecteur ter herziening der vacantieregeling juist het tegendeel bewijst, n. l. een neiging om met achterstelling van het onderwijs de landbouwbelangen naar den voorgrond te schuiven.— Bij zulk een voorstel zou men dan niet van een „amendement" spreken noch van een „belangrijken wenk", tenware het bericht is opgesmukt door pur sang-egoistische katoenplanters.

Wat ik zoo juist heb geprezen voor wat een onzer naburige eilanden betreft, daarvoor vroeg ik in mijne vorige artikelen de aandacht van ons gouvernement eveneens. Laat ook in deze de naam van Praktische Hollanders ons kunnen worden nagegeven. Tot waarachtige verbetering der economische belangen van onze maatschappij leiden als twee groote we gen twee faktoren: een van stoffelijken aard, een van moreele. Beide moeten als twee machten gediend worden, maar zóó, dat beide heerschen en tevens elkander dienstbaar zijn.

Dan nog: onze planters behoeven niet angstig te zijn dat hunne belangen geschaad worden door een eventueel sociaal program, naar de regelen van rechtvaardigheid en overeenkomstig onze toestanden opgemaakt. Al zouden ook worden voorgeschreven een rechtmatig loon, kinder- en vrouwenarbeid beperkt, toch zal de loonstandaard verre beneden dien van andere eilanden blijven. Toegegeven zelfs, dat de minder vruchtbare grond ten onzent minder aan katoen opbrengt dan elders wordt ingeoogst, dan nóg zou een concurreeren met onze naburen mogelijk zijn.

Met te meer klem herhaal ik daarom: moge een sociaal program niet verre meer in 't verschiet liggen.

St. Martin 23 October

G.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

DOBLE MANIFESTACION. — Y dos veces respetable es la siguiente firmada por los Dres. José I. Cardozo y José Henrique Cardozo, de Caracas:

„Hace mucho tiempo que en nuestra práctica profesional venimos usando la preparación conocida con el nombre de Emulsión de Scott, y en obsequio de la verdad tenemos el gusto de confesar que siempre hemos quedado satisfechos de los buenos resultados alcanzados con su aplicación, sobre todo como un gran vigorizador de los niños."

CIRCULAIRES.

Meerdere malen bereiken ons circulaires met het volgend adres: *Aan de Redactie van de Amigoe di Curaçao*. Misschien rekenen de verzenders dezer circulaires er op, dat de mededeelingen op deze wijze aan de Redactie gedaan ook in de courant zullen gepubliceerd worden.

Dit nu zullen wij niet doen.

In onze courant is nog plaats genoeg voor *advertenties*, en wil men nog sterker de aandacht van het publiek trekken, dan zijn wij bereid ook nog meerdere *ingezonden mededeelingen* op te nemen.

Zeer gaarne echter zullen wij persoonlijk deze circulaires blijven ontvangen en beloven er ook notitie van te zullen nemen om bij voorkomende gelegenheden onze bestellingen te doen.

De Redactie.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

De St. Jozefs-gezellenvereeniging.

De Gezellen, en niet minder hun ijverige, bekwame Directeur, hebben eer van hun werk. De uitvoering van Maandagavond is uitstekend geslaagd en oogstte veel lof. Een waar lach-succes. Mgr. VAN BAARS aan het hoofd van talrijke Geestelijken woonde deze eerste uitvoering bij; ook merkten wij verschillende voorname burgers op, katholieke, zoowel als andersdenkende.

Woensdag- en Vrijdagavond liep het storm en was de zaal veel te

---

'n stevige dosis ausdauer rijk zijn, goed aanpakken wat ook, en gewiekst genoeg zijn om bij elk zich voordoende kans hun positie te ver beteren, dan komen ze nog wel door de wereld en brengen 't soms nog zoo ver, dat ze 'n aardig duitje overleggen om hun ouden dag onbezorgd te gemoet te zien.

Tot nu toe, want heel lang zal dat ook niet meer duren, is Amerika voor energieke West-Indische jongens met fut in de knoken nog steeds 'n Dorado, en de meesten slaan zich dan ook dapper door die eerste tijden van heimwee, vernedering, en dood- af- zijn heen.

Maar voor de West-Indische vrouwenwereld is daar — volgens mijn opinie — de toekomst lang zoo rooskleurig niet.

Niet dat ze hier of daar niet iets om handen kunnen krijgen, zeer zeker, vooral „the coloured people of the West Indies" is zeer gewild als kinder- kamer- of keukenmeid.

Maar de groote meerderheid komt toch terecht in de zgn. Factories en dat is voor die vrijheidlievende, sanguineuse en aan 't tropische klimaat en zonnelicht gewende dochteren Eva's 'n verschrikkelijk leven.

Om 7 uur aantreden. „Seven o'cock sharp" heet 't daar.

Te laat komen is idem zooveel minder loon.

Bij herhaling ontslag onverbiddelijk.

Daar zitten ze dan aan lange tafels. Babbelen is hun lust en leven. Niet gepermiteerd. Tegen artikel zooveel van 't reglement.

Stapels bonbons, ulevelletjes en fondant liggen hun aan te grijnzen. In zenuwachtige haast wordt die zoetigheid in 'n mooi papiertje gewikkeld, met soms nog 'n lintje er om.

En dat gaat zoo van s'morgen 7 tot 12 zonder ophouden.

Dan naar huis of restauratie om te breakfasten. Klokslag 1 zitten ze weer op hun bankje.

Weer papiertjes vouwen, sweets er in douwen, toevouwen, lintje er om, klaar.

Om 6 uur gaat er 'n bel. Naar huis.

En zoo gaat 't dag in dag uit, jaar in jaar uit dat zelfde eeuwig hetzelfde mechanische, machinale, alle geestdrift en levenslust doodende prutswerk.

Arme kinderen!

Neen dan nog duizendmaal liever in het zonnig West Indie fatsoenlijk armoê lijden, dikwijls maar juist genoeg hebben om rond te komen, dan zulk 'n machienleven.

Anderen plakken den heelen lieven dag zakjes (precies als jaren hèr vrind Domela Nieuwenhuis) of reepjes papier op sigarenkistjes; anderen naaien kapjes in heerenhoeden, weer anderen knippen blaadjes voor kunstbloemen, altijd 't precies net eender gevormde blaadje.

Groen linnen met model in linker-, schaar in rechterhand, 'n paar knippen, 'n paar wendingen, en 't blaadje is geboren. Misschien prijkt 't nu in uw salon in een van die moderne vazen op dat hoek-etagéretje, of op den zondagschen hoed van Uw schoonmama.

Of ze plakken etiquetten op inmaakpotten of op fleschen met pickle en flaconnen met mosterd, altijd zoo'n zelfde model pot, flesch, flacon, altijd hetzelfde etiquet.

Brrr! om te rillen!

Of ze naaien in mekaar, met trapmachien, reeds kant en klaar geknipte pilo-werkbroeken, of schuiven baleinen in corsetten, of plakken zooltjes in damesschoenen, of vingeren lucifertjes, 60 niet meer of minder, in 't respectieve doosje, of gommen 'n verguldrood bandje (Mark Twaine noemt ze life-belts) om sigaren, of......maar waarom nog meer „offen", nog meer staaltjes aangehaald van 't New-York's factoryleven, duidelijk genoeg dunkt me, dat 't 'n lugubre, doodend, monotoon, wanhopig werk voor die levenslustige warmbloedige West-Indische meisjes is.

Probeer 't eens, en knip ereis geheel den dag *hetzelfde* figuurtje.

Maar één dag!

Ik wed dat ge 'savonds razende hoofdpijn, kramp in uw duim, 'n allerellendigst humeur en 'n gebroken gevoel in uw lendenen hebt.

En dat is nog maar één dag.

Nu wordt dat werkje over 't algemeen wel goed betaald, maar men vergeet zoo gauw dat 't leven daar zoo heel veel duurder is, als hier op St. Eustatius.

Om zooals ze thuis deden zelf hun potje te koken en aan de waschtobbe te staan, daar is hier geen kwestie van. Dood op zijn ze, als ze thuis komen, liefst maar zoo gauw mogelijk wat eten, wat kalmpjes zitten en dan fluks onder de wol.

En al dat gekook en gewasch en gestrijk kost hier enorm veel geld. Tel daar nog bij huishuur en onkosten voor kleeding etc, dan blijft er gewoonlijk al bitter weinig van die zuurverdiende dollars over om eens 'n pleiziertje te hebben en hun goeie moeder in de West in 't bouwen van haar eigen huisje 'n handje te helpen.

Weet ge, wat hier vooral de hoofden van de statiaansche vrouwtjes op hol maakt? Niet zoozeer de opgeschroefde brieven, als wel de foto's.

Dan wordt heel 't dorp (pardon, stad) rondgestuurd in 'n reeds bedui-meld velletje postpapier 't portret van zoo'n statiaansche schoone, die hier nooit anders heeft rondgekuierd dan in 'n eenvoudig katoentje en 'n shilling-hoed.

My lady is in wintercostuum. 'n Hoed met 'n veer als 'n coronel uit de middeleeuwen, 'n japon enfin nobel, superbe, haute nouveauté, en om de schouderen artistiek geslingerd 'n boa, grijs, mollig, onweerstaanbaar.

Die hoed en die boa doen 't 'm vooral.

Jaloersch zijn ze niet, maar hebben zullen ze ook die prachtstukken, en daarom, hoe't ook loopen moge, naar de States zoo eer zoo liever.

En s'avonds woelen ze onrustig op hun matje of cot en droomen van boa's en hoeden met pluimen en japonnen met strooken en strikken, terwijl misschien op datzelfde oogenblik de gelukkige bezitster van al die mooiigheid ook den slaap niet kan vatten en met tranen in de oogen ligt te denken aan de dagen van kalm geluk en stille vreê van haar jeugd op St. Eustatius; en was ze de taal van Dante machtig voorzeker zou ze weemoedig zuchten:

„O tempo passato, perché non ritorno."

't Is nu eenmaal zoo. De koortswoede om te trekken naar vreemde landen, naar Amerika vooral, is hier ook eindelijk losgebroken.

't Schijnt 'n soort van baccil, gevaren in de bloedvaten van jong Statius.

Voor velen zou 't goed zijn, als daartegen 'n serum werd uitgevonden.

Wat zou ik ze inspuiten?

JAN PAUL.

St. Eustatius, 24 Oct. '06.

klein om allen, die toegang wenschten, te bevatten, zoodat besloten moest worden tot nog een opvoering, die zal plaats hebben Woensdag a. s. 's avonds half acht.

Een dergelijk succes is wel de beste beoordeeling van het spel der Gezellen. Wij wenschen hun en den bekwamen Directeur Pater P. POIESZ daarmede van harte geluk.

De biljetten voor Woensdagavond zullen gedrukt worden op oranjepapier en zijn bij de gewone verkoopers verkrijgbaar.

Aruba Phoshaatmaatschappij.

Verleden week, toen ons blad reeds ter perse lag, ontvingen wij het Beredeneerd Verslag over het huishoudelijk jaar 1 Oct. 1805 — 30 Sept. 1906.

Een gelukkig verschijnsel valt te constateeren, dat namelijk de prijs der phosphaat iets gestegen is, zoodat in het afgeloopen jaar betere prijzen voor de verscheepte ladingen gemaakt zijn en voor reeds aangenomen ladingen voor het volgend jaar iets hoogere prijzen konden worden bedongen. Een tweede klasse stof kon met goed gevolg naar Europa en Amerika worden verzonden.

Gedurende het afgeloopen jaar werden 36 schepen van Aruba uitgeklaard; voor de 38,412. 69 M³ lading dezer schepen werd aan uitvoerrecht aan de Gouvernementskas van Aruba voldaan een bedrag van f 6,914.65. Op 1 October lagen weder 2 schepen in de phosphaat-haven van Aruba op lading te wachten; dit jaar worden nog 12 schepen verwacht.

In het afgeloopen boekjaar is als concessierecht aan de koloniale kas uitgekeerd een bedrag van *f* 24,-674.52.

Men ziet uit dit verslag wat een voordeel een mijnontginning aan de koloniale kas brengt. Van harte hopen wij, dat deze Maatschappij moge bloeien en groeien en nog vele jaren met winst moge werken in de mijnen van Aruba.

Koloniale Post-Spaarbank.

Gedurende de maand September werd ingebracht: f10,116.98½, waarvan ± f8000 in het stadsdstirict en ± f2,000 in de buitendistricten en op de eilanden. Ditmaal werd er bijzonder weinig teruggehaald, slechts f1,413.85, waarvan NIETS in de buitendistricten van Curaçao, op Rincon van Bonaire, op Aruba en Windwardside van Saba.

Ingebracht werd:

Willemstad.		*f* 8,150,00½
2e district	Curaçao	30
3e „	Curaçao	15
4e „	Curaçao	29,50
5e „	Curaçao	99,10
Kralendijk,	Bonaire	175.
Rincon	„	3.
Oranjestad	Aruba	202,75
Philipsburg	St. M.	187,52
Oranjestad	St. Eust.	68,95
Bottom	Saba	1091,50
Windwardside	„	64,88

De buitendistricten beginnen nu toch zoo langzamerhand. Als dit jaar de oogst een beetje meevalt, kan er heel wat geld voor droge tijden bespaard worden. Jammer, dat hier nog geen schoolzegels werden ingevoerd. Op de scholen der armen is het zoo omslachtig, wanneer 25 cts. het minimum-bedrag blijft. Om dat ééne kwartje te sparen, zal some een heel jaar moeten worden gewacht. De invoering van schoolzegels zal zeker krachtig medewerken om de Spaarbank meer populair te maken. Als men een goede gewoonte wil verspreiden onder een volk, moet men beginnen met het kind.

Straatvegers.

Niet zonder reden klaagt men aanhoudend, dat vele stegen aan de Overzijde der haven zoo erbarmelijk vuil zijn. Wij weten toevallig, dat de Directeur van Openbare Werken, die met het toezicht op de straatreiniging belast is, zeer veel moeite heeft om een voldoend aantal straatvegers machtig te worden. Of het loon te min is, of het werk, wat op Pietermaai door dwangarbeiders geschiedt, soms te veel afstoot, wij weten het niet. Maar dat de stegen aan de Overzijde een flinke schoonmaak hard noodig hebben, zal niemand ontkennen. Uit hygienisch oogpunt is dit ook ten zeerste gewenscht. Wij hopen derhalve, dat spoedig de bestaande moeilijkheden uit den weg worden geruimd en een voldoend aantal straatvegers zal worden aangesteld.

Hoedenindustrie.

't Gaat, God zij dank, nog steeds uitstekend met de geleidelijke ontwikkeling dezer industrie. De gewone ipiapa-hoeden stijgen in prijs. Een engelschman heeft een groote bestelling gedaan en wil *f* 7,50 per dozijn betalen, zoodat deze hoeden, zeer goed gevlochten, worden opgekocht tegen *f* 6,50 per dozijn.

Ook de fijnere soorten blijven geregeld aftrek vinden. Deze week zijn er nog 40 verkocht en naar Oostenrijk gezonden.

Wederom lazen wij in een vakblad STROHHUT-ZEITUNG een advertentie, waarin een recept wordt gevraagd om *Panama und Curaçao-Hüten* te bleeken.

Mogen wij eens een poging wagen om eens een heel nieuw recept op te geven, hier althans gelooven wij niet, dat het bekend is: Men moet de hoeden in melk koken. Zij worden dan zeer zacht en buigzaam en fijn van kleur.

Sisalculture.

De heer J. H. J. HAMELBERG schreef in de *N. Rott. C.* van 5 Oct. ll. een zeer lezenswaardig artikel over „De Curaçaosche begrooting voor 1907." Wij zullen weldra gelegenheid vinden hieruit het een en ander aan te halen. Voor het oogenblik vestigen wij de aandacht op het volgende daarin voorkomende bericht.

„Met Nederlandsch kapitaal in de kolonie gevestigde sisalondernemingen zullen ongetwijfeld een Nederlandsche markt voor de vezel scheppen en met zulke ondernemingen zou thans reeds een begin kunnen worden gemaakt, nu voor een op het eiland Bonaire te vestigen sisalcultuur door een bank in Nederland alle maatregelen zijn voorbereid, die slechts op het toestaan van een betrekkelijk gering regeeringssubsidie wachten om hun beslag te krijgen."

Van ganscher harte hopen wij, dat deze regeeringssubsidie niet zal worden onthouden, wij zijn overtuigd, dat sisalculture niet alleen zeer goed mogelijk is, maar ook met succes in onze kolonie kan ondernomen worden.

Tusschen licht en donker.

Gisteravond is er een hevige strijd gestreden tusschen licht en donker, tusschen het electrische licht en Egyptische duisternis. Eerst tegen tien uur behaalde het licht een glansrijke overwinning.

De uitvoering der St. Jozefsgezellen op Pietermaai ondervond zeer veel last en hinder bij deze electrische verduistering.

Onze Vloot.

Terwijl ons blad reeds ter perse ligt, ontvangen wij de Statuten der Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot" met een zeer waardeerend begeleidend schrijven van den Weledelgestr. Heer HAAG Luit. ter zee 1ste kl. 1ste off. a|b van *H. M. Kortenaer.*

De volgende week hopen wij het een en ander over deze nieuwe vereeniging mede te deelen.

Examen.

Gisteren en vandaag werden er publieke examens gehouden in de zaal van den Kolonialen Raad. Gisteren slaagden:

Voor de acte Fransch de Heer A. C. VERMEULEN en Mej. NOUEL.

Voor Wiskunde Mevr. A. C. VERMEULEN.

Heden slaagden:

Voor Wiskunde de Heer C. v. BEERS (fr. PANCRATIUS) verbonden aan het R. K. bijzonder Onderwijs, en de Heer J. DE HASETH.

Voor de acte onderwijzer derde klas JAC. MULDER.

Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

Sterrenregen.

Tusschen 11 en 13 Nov. a. s. zal er een merkwaardige sterrenregen plaats hebben. *Deze* vallende sterren worden *Leoniden* genaamd, omdat ze gezien worden bij het sterrenbeeld de *Leeuw*, in tegenstellingen met de vallende sterren in Augustus, die *Perseiden* worden genoemd naar het sterrenbeeld *Perseus.*

Sterfte.

Gedurende de maand October stierven in het stadsdistrict 29 personen: 24 volwassenen en 5 kinderen.

Buitenland.

RUSLAND.

De Regeering te Petersburg heeft op dit oogenblik tot haar beste vrienden gekozen de Octobristen. Het program, door deze partij gepubliceerd, maakt in de officieele kringen een goeden indruk. Dit blijkt duidelijk uit hetgeen de gezaghebbende „Rossija" schrijft. Dit blad — proclameert de onafhankelijkheid der regeering van eenige partij en decreteert haar kracht om te staan en te gaan op eigen beenen. Doch voor de Octobristen gevoelt het veel!

„Alle vrienden eener vreedzame ontwikkeling van Rusland, die de revolutie beschouwen als vijandig tegen de ware vrijheid en den vruchtbaren arbeid, zullen uit het program der Octobristen de zekerheid putten, dat hunne overtuigingen juist zijn en levensvatbaarheid bezitten. De Russische regeering is niet de regeering van de een of andere partij, maar legt de taak ten uitvoer, die haar door den Tsaar is opgelegd. De regeering scheidt zich niet af van de maatschappij, zij doet ook geen afstand van haar beslissende rol, maar evenmin verlangt ze van de politieke partijen, dat deze afstand doen van hare onafhankelijkheid, die slechts ten voordeel kan strekken van het gemeenschappelijk streven. De „Figaro", die dit uittreksel aan de „Rossija" ontleent, meldt tevens dat, bij dagorder van den Tsaar, generaal-adjudant Stössel, de welbekende verdediger van Port-Arthur met ingang van 13 October „wegens ziekte" uit den dienst is ontslagen. Tegenover dit besluit, hetwelk vermoedelijk wel niet anders zal moeten worden opgevat dan als een uiting van 's Keizers ongenade en een disciplinaire maatregel, staat een soort rehabilitatie, die n.l. van den niet minder bekenden kapitein Klado, den man, die tijdens den Russisch-Japanschen oorlog een zoo scherpe kritiek heeft uitgeoefend op de Russische marine en daarom uit den dienst werd verwijderd. Hij is nu benoemd tot professor aan de keizerlijke marine-academie De gebeurtenissen in en na den oorlog en de onthullingen van bevoegde personen hebben Klado dan ook volkomen in het gelijk gesteld, evenals het rapport van Koeropatkine hen rechtvaardigt, die steeds beweerd hebben dat de desorganisatie in het Russisch legerbestuur, vooral in de hoogste kringen, voor en gedurende den oorlog met Japan volkomen was. Men herinnert zich uit de geschiedenis van het beleg van Port Arthur en ook uit de verklaringen van Von Stössel, dat deze generaal telkens en telkens werd gepaaid met beloften over een te verwachten ontzet binnen eenige dagen, terwijl er in werkelijkheid op een ontzet niet de geringste kans bestond. Wellicht dat deze omstandigheid ertoe leiden kan dat ook Von Stössel te eeniger tijd gerehabiliteerd wordt.

Het curatorium der stedelijke universiteit te Moskou en de stads-commandant liggen met elkaar overhoop, naar aanleiding van het door den laatstgenoemde uitgevaardigde verbod om in het gouvernementsgebouw studentenvergaderingen te houden. In een over deze aangelegenheid gehouden vergadering wilden de rector en zijn plaatsvervanger hunne functies nederleggen, doch zij lieten zich door den professor overhalen om het nemen van ontslag afhankelijk te maken van de beslissing, welke in deze zaak zou worden genomen door den minister, nadat een deputatie uit de professoren hem den stand van zaken zou hebben uiteengezet. De universiteit blijft voorloopig gesloten tot 10 October.

Reeds van ouds heeft de revolutionnaire krisis voornamelijk gewoeld in universitaire kringen. Zij leeft daar nog onverzwakt voort. Te Petersburg kwamen onlangs uit Geneve 10 anarchisten aan. De politie, die uit Zwitserland reeds was gewaarschuwd, wachtte hen op, volgde hen naar de huizen, waar zij hun intrek namen en arresteerde hen daar. Men vond bij deze individuën — voor een gedeelte bij de politie zeer bekende oud-studenten uit Petersburg — pikrine-bommen en 12 KG. dynamiet!

De hervormingsgezinde professoren der universiteit te Odessa, de heeren Lysenkof en Weriho, ontvingen dezer dagen per ongeteekenden brief de mededeeling, dat zij wegens hun optreden ter dood veroordeeld zijn en nog slechts drie weken zullen leven. Deze bedreiging is ongetwijfeld afkomstig van de zijde der „Zwarte Honderd"

DUITSCHLAND.

Uit een bericht, voorkomende in de „Kolmarer Zeitung" blijkt dat tegen prins Alexander Von Hohenlohe, op wiens bevel een uitgave van sensatie-wekkende „Herinneringen" heeft plaats gehad, een disciplinair onderzoek is ingesteld geworden. Het blad meldt althans dat het onderzoek „op bevel van hooger hand is gestaakt." Doch het met zoo weinig tact door den prins begonnen en door professor Curtius ten uitvoer gebrachte werk kost Alexander zijn post. Zaterdag heeft hij, na een langdurig onderhoud met rijkskanselier Von Bülow, aan den stadhouder van Elzas-Lotharingen ontslag gevraagd als districtspresident van den Boven-Elzas.

Aan een medewerker van den „Temps" verklaarde prins Alexander te hebben gedaan wat hij meende te moeten doen. Wanneer de tijd daartoe zou gekomen zijn, zou hij zijn redenen daarvoor openbaar maken. Voor het oogenblik had hij aan de publiciteit niets meer mede te deelen. Het meest interessante der onthullingen — de redenen, welke geleid hebben tot de publicatie ervan — komt dus nog!

In alle katholieke kerken van het diocees Gnesen en Posen een belangrijk herderlijk schrijven voorgelezen van Mgr. Von Stablewski, waarin de aartsbisschop opnieuw de dringende noodzakelijkheid betoogt — in het belang van de godsdienstige opvoeding der katholieke jeugd — van het godsdienstonderwijs in de moedertaal, d. w. z. de Poolsche taal.

In de gegeven omstandigheden rest slechts, zegt de kerkvoogd, het godsdienstonderwijs op school aan te vullen te huis en in de kerk. De aartsbisschop noodigt de geestelijkheid uit zich met nog grootere offers dan tot nog toe aan de leering van de jeugd te wijden, en de ouders, om hunne kinderen nog ijveriger en zorgvuldiger op te voeden. Dit schrijven is het gevolg van het verdringen der Poolsche taal op de scholen door de Duitsche autoriteiten, en allen, wien de godsdienstige toekomst der jeugd in den Duitschen staat ter harte gaat, zullen moeten erkennen, dat de bekommernis waaraan de aartsbisschop in dit schrijven uiting geeft, alle reden van bestaan heeft. Alleen Hakatistische bladen — ook de officieuze „Kölnische Zeitung" behoort ertoe — kunnen van dit schrijven den hoogw. Kerkvoogd een verwijt maken en hem beschuldigen daardoor in de kaart te spelen van het Poolsche radicalisme. Ziet men niet van dag tot dag duidelijker, hoe de godsdienstige basis der maatschappij overal door antigodsdienstige stroomingen ondermijnd wordt; hoe de revolutionnairen — ook in Duitschland — voortdurend driester optreden en het tijdstip waarop zij de groote „Kladderadatsch" willen proclameeren, als steeds nader komend aanduiden? Onder zulke omstandigheden eigenzinning, halsstarrig en nutteloos een geheel volk, dat tot dusverre tegenover de revoltionaire verlokking krachtig stand heeft gehouden, juist tengevolge van zijn in-godsdienstig gevoel, in dit laatste te willen verzwakken, is onvergeeflijk en zoowel uit wijsgeerig als uit staatkundig oogpunt een grove fout. De Poolsche bevolking van het aartsbisdom Gnesen-Posen heeft tegenover den Duitschen Staat ongetwijfeld dezelfde plichten te vervullen als de Duitsche, maar daar tegenover heeft zij ook aanspraak op dezelfde burgerrechten, welke de Duitschers voor zich opeischen. En de Staat heeft zeker allerminst het recht de ziel zijner onderdanen aan te tasten en door zijn louter uit politieke berekening voortspruitende bepalingen hinderlijk op te treden op godsdienstig terrein. Het is onbegrijpelijk dat men dit zelfs „an allerhöchster Stelle" vanwaar uit toch zoo dikwijls eendrachtig samengaan tusschen alle Christenen tegenover het ongeloof en de revolutie gepredikt wordt, niet inziet!

FRANKRIJK.

Een eigenaardig licht wordt op de zoogezegde likwidatie der kloostergoederen geworpen door de volgende feiten:

Te Varennes werd het huis der broeders Maristen, dat zeker 300000 fr. had gekost te koop gesteld voor 80,000 fr. Er kwam geen enkele kooper. De prijs is nu verlaagd en de volgende tekoopstelling zal gebeuren op den prijs van 40,000 fr.

Te Souviny was onlangs het huis de broeders te koop. Het was geschat op 30 tot 40,000 fr. en werd tekoop gesteld voor 8000 fr. De vrije onderwijzer van Souvigny bood 50 fr. en was kooper.

Schier onverklaarbaar was te Souvigny de rekening van den bewaarder van het mobilier der broeders, geschat op een waarde van 120 fr. Die rekening bedroeg 711 fr.! Dus 711 fr. betalen om 120 fr. te bewaren!

Men moet leven in Frankrijk onder het regiem van het „bloc" om dergelijke enormiteiten te zien gebeuren, zegt „La Croix".

Niet minder dan 500 man troepen en gendarmen zijn naar het collegie van Sarzeau, Morbihan, getrokken, om den laatsten pater, den overste, uit het gesticht te verjagen. Te 6 ure beide men, geen antwoord, tenzij dat de noodklok geluid werd en de boeren toestroomden. Zij werden evenwel achteruitgedreven door de soldaten. Te 9 ure, na de wettige sommaties werden al de deuren ingestampt, tot men de kapel bereikt had waar de pater zich bevond. De bevelhebber van den troep sommeerde hem heen te gaan, maar de pater weigerde en toen zette de politiecommissaris hem met geweld aan de deur.

Te Lourdes is een congres van het „Vaderlandslievende verbond der Fransche vrouwen" gehouden, waar de conservatieve afgevaardigde Piou het woord voerde tegen de regeering en de scheidingswet; het congres besloot, adressen van toegenegenheid en hulde te zenden aan den Paus en den aartsbisschop van Parijs.

De prefect van het departement Seine-Inférieure heeft, behalve de burgemeesters van Le Houlme en Le Héron, nog negen burgemeesters afgezet, omdat zij de kruisbeelden, door de onderwijzers uit de schoolvertrekken verwijderd, daar weer hadden laten plaatsen.

Die prefect wordt heusch een groot man in den lande.

Advertentien.

Op 13 November trouwen te Paramaribo:

M. H. A. van Romondt

Districts-Commissaris van Coronie, Suriname.

EN

A. M. Visser.

Eenige kennisgeving.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 10 Februari 1905 t/m 31 Augustus 1905, onder No. 1 T t/m No. 8338 T, zal plaats hebben op DONDERDAG den 14den November en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 8sten November 1906.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Publieke Verkooping.

Op Woensdag den 14n. November 1906 des middags om 10 uur, zullen ten overstaan van Notaris C. GORSIRA in het Winkelhuis No. 40 Heerenstraat, Willemstad, in het publiek worden verkocht:

De Concessiën van drie stukken gronds, genaamd "Monplaisir" met al de op die gronden staande gebouwen en getimmerten, gelegen in het eerste district van het eiland Aruba, te weten:

De Concessie No. 3 groot 5 Hectaren.

De Concessie No. 15 groot 6 H.A. en 12¼ Aren en De Concessie No. 434 groot 1 Hectare en 32 Aren.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van voornoemden notaris.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO